

ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักการศึกษาไทย ร่วมเวทีวิพากษ์แผนยุทธศาสตร์ ด้านการศึกษาของประเทศไทย เน้นความเชื่อมโยงด้านการศึกษา และขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพฯ โดยมีผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาในกรอบความร่วมมืออาเซียนทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม ประมาณ ๑๗๐ คน ดังมีสรุปสาระการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ดังนี้

๑. พิธีเปิดการประชุม โดย นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการดำเนินการความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ได้เริ่มจากการก่อตั้งองค์การสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (องค์การซีเอ็มโอ) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของทุกประเทศในภูมิภาคร่วมกันกำหนดนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาค ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ระดับภูมิภาคของซีเอ็มโอ จำนวน ๑๙ ศูนย์

ต่อมา ได้มีการก่อตั้งอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมสันติภาพและความสงบสุขในภูมิภาค ในช่วงแรกจุดมุ่งหมายของอาเซียนคือความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง และขยายไปยังความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม ต่อมาผู้นำอาเซียนให้การรับรองปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งมีสาระสำคัญในการใช้การศึกษาเป็นกลไกสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียนทั้งสามเสาหลัก และกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายเพื่อรองรับการดำเนินการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๔ ของประเทศไทย การประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ จึงจะเป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการเพื่อปรับปรุงร่างแผนยุทธศาสตร์ให้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. การนำเสนอภาพรวมของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย โดยนางชนิษฐา ห้านิรัตน์ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงกฎบัตรอาเซียนที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เตรียมความพร้อมของประชาชนไทย โดยใช้กลไกการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ด้วยการ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียน พร้อมทั้งได้กำหนดนโยบายการดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านการศึกษาในระดับชาติเพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ที่ได้อ้างอิงจากเอกสาร

สำคัญ ได้แก่ กฎบัตรอาเซียน แผนงานจัดตั้งประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ปฏิญญาชะอำหัวหินว่าด้วยการศึกษา และแผน ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน นโยบายทั้ง ๕ ประการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ (๑) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน (๒) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (๓) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน (๔) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (๕) การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยในปัจจุบัน สำนักงานปลัดกระทรวง

ศึกษาธิการ ได้ยกร่างยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ และได้ผ่านความเห็นชอบของผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในเบื้องต้นแล้ว การประชุมฯ ในวันนี้เป็นการรวบรวมความคิดและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมการประชุมไปปรับแก้ไขร่างเพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขร่างยุทธศาสตร์ฯ และเสนอ

อนุมัติยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาฯ ต่อกระทรวงศึกษาธิการ และคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดพิมพ์ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาฯ เพื่อเป็นคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไทยเพื่อเตรียมความพร้อมของประชาชนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

๓. การวิพากษ์แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมี ดร. ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการวิพากษ์ ได้เสนอให้วิทยากรทั้ง ๓ ท่านอภิปรายใน ๓ ประเด็น ดังนี้

- แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสม หรือมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร
- ส่วนใดบ้างของแผนยุทธศาสตร์ที่จะมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติม
- ข้อเสนอแนะเพื่อให้คณะทำงานปรับปรุงแก้ไขแผนนี้

นางศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาการศึกษาสู่ประเทศอาเซียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้แนวทางสู่แผนปฏิบัติ ดังนี้

(๑) อาเซียนเป็นเรื่องซึ่งมีผลกระทบกับคนไทยทุกคน ดังนั้น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ด้านการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ไม่ใช่เฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องร่วมกันคิด

(๒) การปฏิรูปการศึกษารอบที่ ๒ ของประเทศไทย ไม่ควรมองเฉพาะประเทศไทย แต่ควรมองทั้งโลกด้วย โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะที่สอดคล้องความต้องการของ ศตวรรษที่ ๒๑ (21st Century Skill) ซึ่งเป็นทักษะ ๔ อย่าง ที่จำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การมีความคิดในเชิงวิเคราะห์ (Critical Thinking) การให้ความร่วมมือ (Collaboration) การมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร (Communication) และการมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) นอกจากนี้ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และและวิทยาศาสตร์ ล้วนมีความสำคัญเช่นกัน ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษารอบที่ ๒ กระทรวงศึกษาธิการไม่ควรเป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบ กรมประชาสัมพันธ์ต้องช่วยคิดวิธีที่จะสามารถพัฒนาคนในยุค 21st Century

(๓) ควรมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่ทุกจังหวัด ตั้งแต่ระดับประชาชน ข้าราชการ ไปจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด โดยภายในปี ๒๕๕๘ ข้าราชการทุกกระทรวงต้องรู้เรื่องอาเซียน ประโยชน์ที่จะได้รับจากอาเซียน และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้

รศ.ดร. พินิติ รตะนานุกูล รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เสนอในประเด็น ดังนี้

(๑) กำเนิดอาเซียน เหตุผลแรกในการก่อตั้งประชาคมอาเซียน คือ ความมั่นคงทางการเมือง โดยดูตัวอย่างรูปแบบการรวมตัวของกลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ที่มีการรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในเชิงการเมือง และเศรษฐกิจ

(๒) การศึกษาในกรอบอาเซียนมีการชูประเด็นอย่างจริงจังในการประชุมสุดยอดอาเซียน

ครั้งที่ ๑๕ ที่อำเภอชะอำ-หัวหิน ประเทศไทย โดยผู้นำได้ให้การรับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหินด้านการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งเพื่อบรรลุเป้าหมายประชาคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

(๓) ปัญหาการศึกษาของประเทศไทย ควรเน้นในเรื่องของความเชื่อมโยงการศึกษาในแต่ละระดับ

(๔) แผนยุทธศาสตร์การศึกษาของไทย ควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่างๆ โดยควรกำหนดแนวทางการพัฒนาเยาวชนให้ชัดเจน

รศ.ดร. พชรพล วังศ์บุญสิน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนามนุษย์และย้ายถิ่น วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวในประเด็น ดังนี้

(๑) ประเทศไทยกำหนดท่าที และตำแหน่งยุทธศาสตร์ของประเทศให้ชัดเจน และควรดำเนินบทบาทเชิงรุกในอาเซียน

(๒) นโยบายที่ ๑ ของแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ควรกำหนดแนวทางในอนาคตด้วย

(๓) ควรมีการเชื่อมโยงนโยบายที่ ๑ และนโยบายที่ ๔ ของแผนยุทธศาสตร์เข้าด้วยกัน

(๔) ควรมีการบรรจุกิจกรรมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เข้าไว้ในแผนนี้ได้

(๕) การปรับตัวที่สำคัญของไทย คือ คุณภาพการศึกษา ซึ่งควรมีกลไกความร่วมมือด้านการศึกษาในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ

๔. การประชุมกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายให้ข้อเสนอแนะต่อร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้

ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน วิทยากรนำการประชุมกลุ่มคือ ดร.วรัญพร แสงนภาพร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

วิสัยทัศน์ การศึกษานำไทยก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘

พันธกิจ

๑. สร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือด้านการศึกษาทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ ในการเผยแพร่ความรู้ สร้างเจตคติที่ดี และตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ภายในปี ๒๕๕๘

๒. กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะประชาชนไทยให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และการศึกษาไทยพร้อมรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ภายในปี ๒๕๕๘

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะเยาวชนประชาชนไทยให้สามารถแข่งขันในระดับสากล และพร้อมเป็นเยาวชนผู้นำในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประชาคมอาเซียนในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. การศึกษาสามารถสร้างความรู้ ความตระหนัก เจตคติ และค่านิยมที่ดีในการเป็นประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ให้แก่ประชาชน

๒. การศึกษาสามารถสร้างประชาชนไทยให้มีทักษะ ศักยภาพและสมรรถนะที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจ และตลาดแรงงานในอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘

๓. การศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะเยาวชนประชาชนไทยให้พร้อมเป็นผู้นำในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองของประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของแผนยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์ ครอบคลุมกรอบและแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะเยาวชนไทยและประชาชนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ ระยะเวลา ๑ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔ และระยะเวลา ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. ควรมีการวางแผนและกำหนดเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์

๒. ต้องสื่อสารไปถึงประชาชน โดยเลือกช่องทางให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม เช่น วิทยุ คลื่น AM/FM วิทยุชุมชน

๓. มีหน่วยงานหลักในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

๔. กำหนดยุทธศาสตร์ในการประชาสัมพันธ์

๔.๑ นำเรื่องประชาคมอาเซียนเข้าไปอยู่ในรายการที่มีผู้ชมมาก เช่น เรื่องเล่าเช้านี้

๔.๒ ใช้ presenter ซึ่งเป็นที่รู้จักในสังคม เช่น ดารา

๔.๓ สื่อของกรมประชาสัมพันธ์ที่ผลิตแล้ว ควรเผยแพร่ให้ฟรีทีวีนำไปใช้เผยแพร่ต่อไป

๔.๔ ประชุมสื่อมวลชนเพื่อสอดแทรกเรื่องอาเซียนในรายการต่าง ๆ

๔.๕ ขอให้สื่อมวลชนเพื่อสอดแทรกเรื่องอาเซียนในรายการหลังข่าว

๔.๖ จัดกิจกรรมวันอาเซียน ๘ สิงหาคม

๔.๗ กระทรวงศึกษาธิการควรเป็นองค์กรหลักและระดมหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐและเอกชน

๔.๘ ควรรวบรวมเนื้อหาสาระของอาเซียนด้านวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์อาเซียน นิทานอาเซียน

๔.๙ มีรายการประกวดที่น่าสนใจ เช่น ASEAN Got Talent

๕. ควรมีเจ้าภาพหลักในระดับชาติที่

รับผิดชอบการดำเนินการเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน

กลุ่มที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และการพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน วิทยากรนำการประชุมกลุ่มคือนางสาวอุษณีย์ วัฒนพันธ์ รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

วิสัยทัศน์

๑. การศึกษาพัฒนาศักยภาพประชาชนไทย ให้มีประสิทธิภาพในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘

๒. การศึกษาชาติไทย ก้าวไกลสู่อาเซียน

๓. การศึกษาก้าวไกล นำชาติไทยสู่อาเซียน

พันธกิจ

๑. สร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือด้านการศึกษาทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติในการเผยแพร่ความรู้ สร้างเจตคติที่ดี และตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ภายในปี ๒๕๕๘

๒. กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยทั้งในและนอกระบบให้มีมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล เพื่อพัฒนาศักยภาพประชาชนไทยให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และการศึกษาไทยพร้อมรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ภายในปี ๒๕๕๘

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการและดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนชาวไทย ให้สามารถร่วมมือและแข่งขันในระดับสากล และพร้อมเป็นเยาวชนผู้นำในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของอาเซียนในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างความรู้ เจตคติ และค่านิยมที่ดีในการเป็นประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ให้แก่ประชาชนไทย

๒. เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างประชาชนไทยให้มีทักษะและศักยภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘

๓. เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพเยาวชนไทยให้พร้อมเป็นผู้นำในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองของอาเซียน

ขอบเขตของแผนยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์ ครอบคลุมกรอบและแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพ เยาวชนไทยและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ ระยะเวลา ๑ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔ และระยะเวลา ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ – ๒๕๕๘

กลุ่มที่ ๓ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน และการเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน วิทยากรนำการประชุมกลุ่มคือ ดร.สุนีย์ จุไรสินธุ์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑. กำหนดนโยบายให้ภาษาอังกฤษเป็นวาระแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้มีกาเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เช่น ในครอบครัว สื่อ ภาพยนตร์

๒. ควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนตามแนวตะเข็บชายแดน ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัยเปิด

๓. ควรมีการนำโครงการ/กิจกรรม/องค์ความรู้ที่หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการเรื่องอาเซียนอยู่แล้ว มาบรรจุไว้แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของประเทศไทย ในรูปแบบ stocktaking ด้วย

๔. ควรมีการศึกษาหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จในประเทศอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาวิเคราะห์และนำมาปรับใช้

๕. ควรมีการต่อยอดกิจกรรมที่องค์การระหว่างประเทศดำเนินการอยู่ในด้าน เตรียมการเคลื่อนย้ายนักศึกษาข้ามพรมแดน เช่น ศูนย์ซีมีโอ RIHED ดำเนินการเรื่องโครงการ M-I-T และ AUN ดำเนินโครงการประกันคุณภาพการศึกษา (QA)

๖. ควรให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในอาเซียนบูรณาการอยู่ในแผนปฏิบัติการด้วย เช่น ความร่วมมือในเรื่องการแก้ไขปัญหาเสพติดในสถาบันการศึกษา เป็นต้น

๗. ควรมีการนำเสนอโครงการ/กิจกรรมที่สามารถดำเนินการสู่การปฏิบัติ มากกว่าการนำเสนอโครงการ/กิจกรรมที่มีลักษณะเป็นนามธรรม และควรกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามแผนงานในแต่ละปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘

๘. ควรมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบ cluster ที่มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน/สถาบันที่ดำเนินการเรื่องอาเซียน

๙. ควรมีการจัดทำคู่มือเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งการเชื่อมโยงความรู้ในทุกระดับหลักสูตรการศึกษา นับตั้งแต่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน อุดมศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนทุกระดับในประเทศไทย

๑๐. แผนยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ยังขาดโครงการและกิจกรรมที่ดำเนินงานด้านการศึกษาอยู่หลายหน่วยงาน ที่ประชุมฯ ได้ขอให้หน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือในการจัดส่งโครงการฯ ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อบรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการด้วย

กลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.
มิถุนายน ๒๕๕๔